

Sundbyberg 9 april 2018

Till Ledamöterna i
Riksdagens
utbildningsutskott

Skrivelse angående regeringens förslag om Läsa, skriva räkna – en garanti för tidiga stödinsatser.

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 41 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar cirka 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt – rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla.

Inför avslutningen av motionstiden till riksdagen vill vi klargöra vårt ställningstagande kring regeringens förslag om Läsa, skriva räkna – en garanti för tidiga stödinsatser. Vi ser mycket positivt på förslaget som vi anser utgör viktigt steg i rätt riktning. Vi ser det därför som ytterst angeläget att förslaget genomförs och vi ser fram mot ett brett bifall i utskottets arbete och vid kommande riksdagsbehandling.

Sverige har ratificerat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och FN:s barnkonvention. Enligt dessa konventioner är rätten till utbildning och en fungerande skolgång för alla barn och unga en grundläggande rättighet. Detta förutsätter en lärmiljö som är pedagogiskt, socialt och fysiskt tillgänglig.

Tillgången till stöd för elever i behov av särskilt stöd är en viktig del av denna lärmiljö. Det handlar här om att uppnå varje elevs grundläggande funktionsrätt. Funktionsrätt Sverige har i sitt skolarbete länge drivit betydelsen av tidig upptäckt och tidigt insatt stöd för elever i behov av särskilt stöd.

Ett av huvudargumenten hos kritikerna till förslaget om en garanti för tidiga stödåtgärder har varit att Skollagen redan idag ger elever med behov rätt till stöd.

Vi hävdar att denna rätt behöver tydliggöras. Statistiken talar sitt tydliga språk och bekräftar vår ståndpunkt. Våren 2017 saknade en fjärdedel av eleverna som gick ut nian fullständiga betyg i ett eller flera ämnen (Skolverket). Situationen är än mer alarmerande för barn som har funktionsnedsättning. När det gäller elever med autism i grundskolan saknar 51 procent godkända betyg i svenska, engelska och matematik (Autism- och Aspergerförbundets skolenkät, genomförd av Demoskop 2016).

Statistiken visar också att den större delen av stödet sätts in under högstadiet och den mindre delen under de första grundläggande åren, fast det borde vara tvärtom. Forskning och internationell erfarenhet visar med tydlighet att det förebyggande arbetet och de tidiga insatserna har en avgörande betydelse för den fortsatta skolgången. Genom att som i förslaget införa ett obligatoriskt kartläggningmaterial som en naturlig del i undervisningen i förskoleklass, ökar sannolikheten för att elevers behov att uppmärksammas tidigt, vilket också möjliggör tidiga insatser och adekvat stöd. Vi menar att den vänta-och-se attityd som länge präglat svensk skola, får för många elever som har funktionsnedsättning ett förödande resultat. Dessa elever skulle i stor utsträckning gynnas av förslaget.

För att garantin ska kunna genomföras i praktiken krävs att skolan och lärarna ges resurser och förutsättningar för att eleverna ska nå kunskapskraven. Det förutsätter även en fungerande elevhälsa och ett specialpedagogiskt stöd. Vi ser därför ett stort behov av att även utveckla denna del.

Den enskilde läraren får en nyckelroll vid genomförandet av åtgärdsgarantin. Det är därför angeläget att lärarutbildningen stärks och att redan yrkesverksamma lärare ges fortbildning. Det senare ingår också i förslaget till en garanti för tidiga stödåtgärder, vilket vi ser mycket positivt på.

Funktionsrätt Sverige hoppas på ett brett bifall i utskottets arbete och vid kommande riksdagsbehandling.

Med vänliga hälsningar

Elisabeth Wallenius, ordförande Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige

Box 1386

172 27 Sundbyberg

